

چرخ دنده‌های انرژی پاک در حرکت‌اند؛ اما جاده هنوز صاف نیست

افزایش چشمگیر ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر در مدت کوتاهی از یک سو و جهش در نرخ خرید تضمینی برق از سوی دیگر، نشان‌دهنده عزم دولت در مسیر سبز انرژی است. اما آیا این شتاب تازه، می‌تواند از پس موانع کهنه اقتصادی، بانکی و ساختاری برآید؟

در بازاری که سال‌ها با بی‌ثباتی، قوانین متغیر و ریسک بالای سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی تجدیدپذیر روبرو بوده، حالا نشانه‌هایی از تغییر دیده می‌شود. انتشار نرخ‌های جدید خرید تضمینی برق جوشیدگی با افزایش بیش از ۵۰ درصد، به همراه رشد ۲۵ درصدی ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر تنها طی ۶ ماه گذشته، زمزمه‌های واقعی شدن سرمایه‌گذاری در این حوزه را تقویت کرده است.

از دهه ۷۰ شمسی تا چند ماه پیش، مجموع ظرفیت نصب شده نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور چیزی حدود ۱۲۰۰ مگاوات بود، اما با فشار دولت بر شتاب‌گیری این مسیر، در همین بازه نیم‌ساله، ۴۰۰ مگاوات دیگر به این عدد اضافه شد. جهشی که هر چند هنوز با هدف نهایی برنامه هفتم توسعه فاصله دارد، اما با توجه به سابقه کمر-مق

پیشین، بی‌سابقه تلقی می‌شود. با این حال، آمارهای مربوط به صدور پروانه‌های جدید ساخت نیروگاه‌های تجدیدپذیر، امیدواری بیشتری را ایجاد می‌کند؛ تنها در ۶ ماه گذشته، ۲۰ هزار مگاوات به ظرفیت دارای پروانه افزوده شده و مجموع آن را به ۳۴ هزار مگاوات رسانده است. سرمایه‌گذاران، از بخش خانگی گرفته تا شرکت‌های صنعتی، بالاخره در صف ورود به حوزه انرژی پاک قرار گرفته‌اند. اما آیا همه چیز برای یک جهش واقعی مهیاست؟ پاسخ این سوال هنوز در گرو حل چند گره ساختاری‌ست؛ مهم‌ترینش مسئله تأمین مالی و وثایق بانکی. نظام بانکی، همچنان با همان مدل سنتی طلب وثایق سنگین و خارج از پروژه، بازدارنده عمل می‌کند. هرچند توافقاتی میان وزارت نیرو، بانک مرکزی و صندوق توسعه ملی انجام شده، اما نبود ابزارهای پوشش ریسک کافی، اطمینان مورد نیاز سرمایه‌گذاران را به‌طور کامل تأمین نکرده است.

در همین راستا، قرار است صندوق توسعه ملی با طرحی مشخص وارد عمل شود تا بخشی از ریسک سرمایه‌گذاری را پوشش دهد. از سوی دیگر، بازار سرمایه نیز به‌عنوان راهکار مکمل معرفی شده و تشکیل بورورک‌های روزم‌محور، می‌تواند منابع مالی را از عموم مردم جذب کند. گام مهم دیگر، انتقال اختیارات اهلیت‌سنجی سرمایه‌گذاران به استانداران است. حرکتی که در صورت اجرای مؤثر، می‌تواند بخشی از بورورک‌سازی خسته‌کننده صدور مجوز‌ها را حذف کند.

با همه این‌ها، آینده انرژی تجدیدپذیر در ایران، بر سر دو راهی واقع‌گرایانه و آرمان‌گرایانه ایستاده. شتابی که دولت به‌دروستی به آن اولویت داده، اگر با اصلاح ساختارهای مالی و حقوقی همراه نشود، ممکن است باز هم در دام همان مشکلات گذشته گرفتار شود. اما اگر عزم فعلی ادامه یابد و سیاست‌گذاران به جای حرکت‌های نامشایی، مسیر را برای سرمایه‌گذاران واقعی هموار کنند، شاید سرانجام انرژی پاک در ایران، از حاشیه به متن بیاید.

ارتباطات

در عصر توسعه دیجیتال و حرکت به سوی آینده‌ای روشن در زمینه فناوری های نوین، ایران می تواند نقش موثری در مسیر ترانزیت داده از غرب به شرق و بالعکس را ایفا کند. ایران یکی از کشورهایی است که به دلیل قرارگرفتن در مسیر ترانزیت جهانی از جایگاه ژئوپولیتیکی و استراتژیک مهمی برخوردار است و از دیرباز در مسیر مهمترین جاده ترانزیتی جهانی یعنی جاده ابریشم قرار داشته است. همین موقعیت می نظیر توانسته امروز نیز که دنیای کنونی با پیشرفت علم دانش و در نوردیدن دنیای واقعی به سمت فضای مجازی بیش از پیش در حال حرکت به سمت گشایش های فناوری های جدید است، از آن به عنوان یکی از مسیرهای مهم جابجایی داده های ارتباطی استفاده شود.

برهمن اساس دولت چهاردهم که نگاه خود را در تعامل با جهان تنظیم کرده، سعی دارد که درهای اقتصادی را به روی سرمایه گذاران داخلی و خارجی بگشاید تا موقعیت های نوینی روی جامعه ایران باز شود.

با این رویکرد، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تصمیم گرفت تا برای آشنایی سرمایه گذاران در زمینه های ارتباطات و داده زمستان سال گذشته اقدام به برگزاری رویداد ایران کریدور در امارات کند تا موقعیت های بکر سرمایه گذاری در ایران را به جامعه جهانی بشناساند.

برگزاری رویداد ایران کریدور ۲۰۲۵ یکی از مهمترین رویدادهای اخیر در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات بود که این رویداد بین المللی به میزبانی شرکت ارتباطات زیر ساخت ایران در پهنم ماه گذشته در حاشیه نمایشگاهی اکسپو دویی با حضور مسئولان ارشد ارتباطی از ۱۵ کشور منطقه برگزار شد و فرصتی منحصر به فرد برای معرفی زیر ساخت های ارتباطی ایران به عنوان مسیری امن و مطمئن برای ترانزیت داده ها را فراهم کرد.

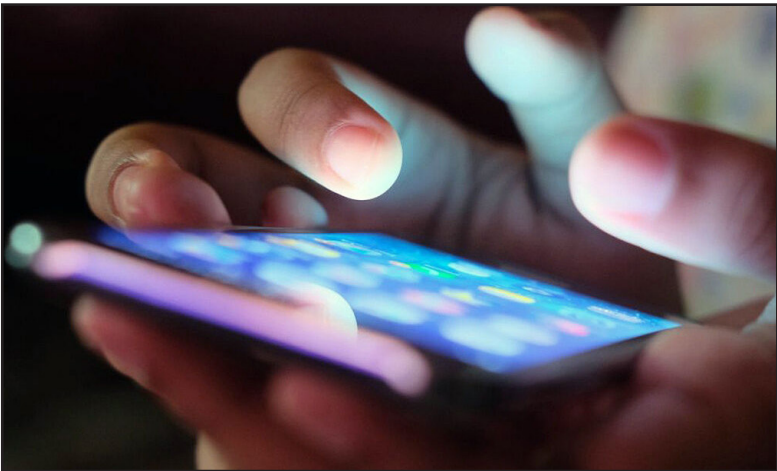
اقتصاد ایران

جهش ۶ درصدی سرمایه‌گذاری برای تولید ۳ ساله دولت سیزدهم

رئیس سازمان برنامه و بودجه دولت سیزدهم با بیان اینکه نرخ تشکیل سرمایه در کشور در دولت سیزدهم سالی تقریباً ۶ درصد رشد کرد، گفت:در ۱۰ سال دهه ۹۰، این عدد ۷- درصد بوده است. داود منظور رئیس سازمان برنامه و بودجه دولت سیزدهم در خصوص افزایش سرمایه‌گذاری در تولید در دولت سیزدهم، گفت: در ۲۰ سال منتهی به ۱۳۹۹، یعنی از سال ۹۹ تا سال ۱۴۰۱ میزان تشکیل سرمایه ناخالص ثابت در کشور (که یکی از ملاک‌های یا شاخص‌های سرمایه گذاری است) ۰٫۳- درصد است.

وی افزود: یعنی نه تنها سرمایه در طی این ۲۰ سال رشد نکرده بلکه تقریباً هر سال سه درصد سرمایه مون کاهش پیدا کرده است. وضع خیلی بدتر بود. این عدد برای این بازه زمانی ۷- بوده است. یعنی ما هر سال ۷ درصد سرمایه مون کاهش پیدا کرده است.

برنامه دولت چهاردهم برای تبدیل ایران به هاب منطقه‌ای ترانزیت اینترنت

هدف اصلی رویداد ایران کریدور ۲۰۲۵ معرفی کشورمان به عنوان یک کریدور ارتباطی مهم در منطقه بود در این رویداد زیر ساخت های پیشرفته ارتباطی و داده ای ایران معرفی شد که شامل شبکه های فیبرنوری کابل های زیر دریایی و مراکز داده پیشرفته می شد.

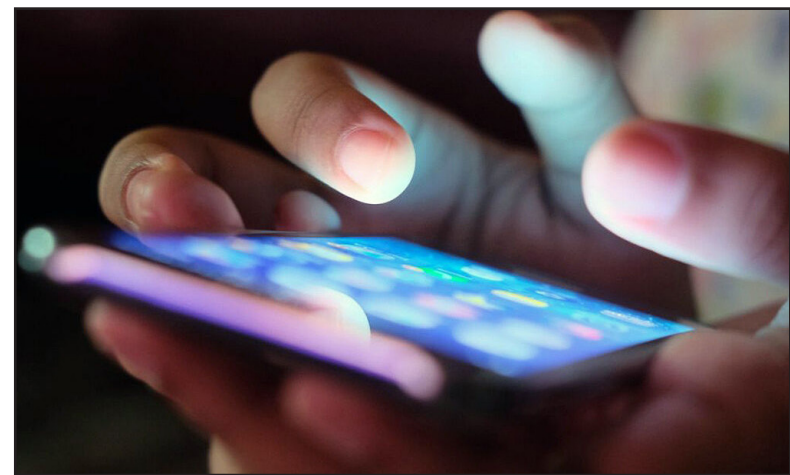
این زیرساخت ها با پوشش تمامی مرزهای کشور امکان انتقال داده با ظرفیت، امنیت و قابلیت اطمینان بالا را فراهم می کنند. این ویژگی ها، ایران را به یک مسیر امن و مطمئن برای انتقال داده های منطقه ای و بین المللی تبدیل کرده است.

سیدستار هاشمی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در این رویداد با دعوت از کشورهای منطقه برای توسعه همکاری های مشترک با هدف تبدیل چشم اندازهای مشترک به واقعیت گفت: با هم می‌توانیم جسورانه عمل کنیم، هوشمندانه سرمایه گذاری کنیم و آینده ای مرفه برای منطقه خود بسازیم. سرمایه گذاری برای توسعه ترانزیت داده

رئیس سازمان برنامه و بودجه دولت سیزدهم با بیان اینکه نرخ تشکیل سرمایه در کشور در دولت سیزدهم سالی تقریباً ۶ درصد رشد کرد، گفت:در ۱۰ سال دهه ۹۰، این عدد ۷- درصد بوده است. داود منظور رئیس سازمان برنامه و بودجه دولت سیزدهم در خصوص افزایش سرمایه‌گذاری در تولید در دولت سیزدهم، گفت: در ۲۰ سال منتهی به ۱۳۹۹، یعنی از سال ۹۹ تا سال ۱۴۰۱ میزان تشکیل سرمایه ناخالص ثابت در کشور (که یکی از ملاک‌های یا شاخص‌های سرمایه گذاری است) ۰٫۳- درصد است.

وی افزود: یعنی نه تنها سرمایه در طی این ۲۰ سال رشد نکرده بلکه تقریباً هر سال سه درصد سرمایه مون کاهش پیدا کرده است. وضع خیلی بدتر بود. این عدد برای این بازه زمانی ۷- بوده است. یعنی ما هر سال ۷ درصد سرمایه مون کاهش پیدا کرده است.

برنامه دولت چهاردهم برای تبدیل ایران به هاب منطقه‌ای ترانزیت اینترنت

در حاشیه ایران کریدور تفاهم نام‌های سه جانبه توسعه ترانزیت داده میان اپراتورهای ایرانی و عمانی به امضا رسید. این تفاهم نامه سه جانبه میان مدیران عامل شرکت ارتباطات زیر ساخت شرکت پیشگامان از ایران و عمان‌تل شرکت مخابراتی عمان امضا شد. هدف از امضای تفاهم نامه تقویت کریدورهای ترانزیت داده در مسیرهای شمالی و جنوبی است که گام مهمی برای تبدیل ایران به قطب انتقال داده های منطقه ای محسوب می شود. بر اساس این تفاهم نامه همکاری ظرفیت ترانزیت داده به سمت عمان تا ۴٫۵ ترابیت بر ثانیه از مرزهای شمالی به سمت اروپا و مرزهای داخلی ایران افزایش یافته و شبکه ای امن و پرسرعت از مرزهای شمالی ایران به سمت اروپا تا مسیرهای جنوبی به سمت عمان و خلیج فارس ایجاد خواهد شد.

یکی از مهمترین مسیرهای ارتباطی که ایران در آن نقش کلیدی ایفا می‌کند، کریدور شمال – جنوب است. این کریدور از کشورهای حوزه

راغفر: تورم با مُسکن نمی‌خواهد، جراحی اقتصادی می‌خواهد

راه مهار تورم نه در بسته‌های مقطعی و شعارهای موقت، بلکه در جراحی عمیق ساختارهای اقتصادی و کاهش نابرابری است. تداوم چنین وضعیتی، طبقات فرودست را هر روز ساختارپذیرتر و فاصله طبقاتی را عمیق‌تر می‌کند و اگر اراده‌ای برای تغییر نباشد، تورم همچنان قربانی می‌گردد.

موضوع وجود نداشته است. علت اصلی آن این است که نگاه سیاستمداران به مسئله طبقات پایین‌دست جامعه، مثل نگاه آن‌ها به مشکلات و مسائل طبقات برخوردار نیست و به همین دلیل اصلاً این طبقات در اولویت سیاست‌های بخش عمومی قرار ندارند.

بنابراین سیاست‌هایی که برای کاهش فشار اقتصادی بر گروه‌های کم‌درآمد و طبقات کارگری وجود دارد، موضوع بحث جدی سیاست‌های بخش عمومی نیست. اگر گاهی نکاتی در این زمینه‌ها مطرح می‌شود، بیشتر جنبه‌های تبلیغاتی و سیاسی دارد. لذا از نرخ تورم طبقات بالا است و به همین دلیل تورم آسیب بیشتری به معیشت و سطح زندگی طبقات کارگر و طبقات پایین جامعه بیشتر راغفر: پاسخ این سوال قطعاً خیر هست، من علت آن هم خیلی روشن است. برای اینکه سیاست‌هایی که دولت‌ها اتخاذ کرده‌اند به هیچ وجه سیاست‌های جامع و کافی برای مواجهه با مشکلات معیشتی کارگران نبوده و حداقل تاکنون برنامه روشنی برای حل این

ملموس ارزشمندی هستند، فاصله‌شان برای دستیابی به این حداقل‌ها بیشتر می‌شود. بنابراین چون دارایی ارزشمندی ندارند، فقیرتر می‌شوند. از این رو تورم یک نظام بازتوزیعی است که شکاف بین صاحبان دارایی‌ها و ثروت را با کسلی که فاقد دارایی هستند از جمله طبقات کارگری، بیشتر می‌کند. ضمن این‌که تورم به سببی که طبقات کارگری از آن استفاده می‌کنند، نسبت به سببی که طبقات برخوردار از آن استفاده می‌کنند، آسیب بیشتری می‌رساند و آن را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد؛ یعنی نرخ تورم گروه‌های کارگری و طبقات پایین جامعه بیشتر از نرخ تورم طبقات بالا است و به همین دلیل تورم آسیب بیشتری به معیشت و سطح زندگی طبقات کارگر و طبقات محروم جامعه می‌رساند. راغفر: پاسخ این سوال قطعاً خیر هست، من علت آن هم خیلی روشن است. برای اینکه سیاست‌هایی که دولت‌ها اتخاذ کرده‌اند به هیچ وجه سیاست‌های جامع و کافی برای مواجهه با مشکلات معیشتی کارگران نبوده و حداقل تاکنون برنامه روشنی برای حل این

روزنامه صبح ایران / سال دهم – شماره ۱۶۷۶

۲۳ فروردین ماه ۱۴۰۴ / با ما همراه شوید

www.serajonline.com – @serajname

اقتصاد بانک انرژی

اقتصاد ایران

تشدید جنگ چین علیه دلار آمریکا؛ ازدها وارد شد

به نظر می رسد افول هژمونی دلار و رشد اقتصاد چین، دلیل اصلی بالا گرفتن جنگ تجاری میان ایالات متحده و چین است. اخیراً دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا روزی موسوم به «روز آزادی» با امضای یک فرمان اجرایی، تعرفه‌های گمرکی سنگینی را علیه برخی کشورها در راستای آنچه ایالات متحده از آن به عنوان «سیاست تعرفه‌ای متقابل» نام می‌برد، اعمال کرد. تعرفه‌های وضع شده از آن سوی ایالات متحده، چندان تفاوتی میان دوست و دشمن قائل نبود و استثنایی نداشت. از متحدین ایالات متحده آمریکا مانند اتحادیه اروپا و ژاپن تا رقیبان آن نظیر چین این تعرفه های اعمال شدند که این امر نگرانی از بروز یک جنگ تجاری جهانی را برانگیخته است. یکی از کشورهایی که ترامپ تعرفه ی سنگینی برای آن‌ ها اعمال کرد، چین بود. ترامپ در ابتدا تعرفه ۲۴ درصدی بر اموال چین در اعلام کرده بود، اما روز جمعه چین در اقامی متقابل از اعمال تعرفه ۲۴ درصدی بر اموال وارداتی امریکایی خیر داد. ترامپ نیز در واکنش به این اقدام چین تعرفه‌ها بر اموال این کشور را ۵۰ درصد دیگر افزایش داد که به این ترتیب مجموع تعرفه‌های وضع شده بر اموال چینی به ۱۰۴ درصد رسید. این در حالی است که چینی ها نیز مجدداً تعرفه ۸۴ درصدی روی کالا‌های امریکایی اعمال کردند و مجموعاً به ۱۱۸ درصد رسیدن بدین ترتیب رقم تعرفه ها دو کشور علیه همدیگر از دیروز تا کنون ۵۰ درصد رشد کرده است. با فراگیر شدن بدین امر، سراز، به نوعی «دیوارهای میان کشورها برداشته و اصطلاحاً تجارت جهانی شد. تا قبل از این اتفاق کشور ها معمولاً به دنبال این بودند که کالاهایی را که در کشور خود قادر تولید آنها نیستند، از سایر کشور ها وارد کنند و در خصوص کالاهایی که مزیت رقابتی دارند تعرفه گذاری کنند تا واردات این کالاها از صرفه اقتصادی ای افتند. به مرور زمان و با گسترش نظرات صاحب نظرانی همچون فریدمن پدیده ی جهانی سازی بیشترین نفع را برد.

تکنه ای که در این میان وجود داشت این بود که، با گسترش تجارت جهانی، نیاز به دلار امریکا افزایش پیدا می کرد. طبیعی است که افزایش تقاضای دلار به این معنا است که کشور ها باید یک کالا یا خدمتی که دارای ارزش ذاتی هستند (از جمله نیروی های نخبه انسانی) به امریکا صادر کنند تا در قبال آن دلار کسب کنند. گفتنی است به گفته کارشناسان حجم تجارت جهانی با نظریه تجارت جهانی فریدمن، ۳۴۵ برابر شد و با همین نسبت حجم نیاز به دلار امریکا ۳۴۵ برابر شد. اگرچه جهانی سازی عواید زیادی برای امریکا داشته، اما در کنار این عواید اثرات مخربی هم در بر داشته است. اثر متورم جهانی سازی و عدم تعرفه گذاری، باعث شده تا صنایع و سرمایه گذاری ها از خاک امریکا خارج شوند و سعی کنند تولید خود را به کشورهای دیگر که نیروی کار ارزان تر، زمین ارزان تر، انرژی ارزان تر و … دارند، ببرند.

اما نکته دیگری که وجود دارد این است که باوجود به اینک که ایالات متحده از دلار به عنوان سلاح علیه اقتصاد کشور های دیگر استفاده کرده، در طی ۱۵- سال اخیر کشور ها را به این فکر انداخته که تا می توانند دلار را از معاملات خود کنار بگذارند. در واقع تعرفه های قصد دارد به جای تحریم، به تعرفه گذاری، کاهش نقش و هژمونی دلار که رو به افول است را احیا کند و به همین دلیل است که به تعرفه گذاری سعی دارد تا اولاً مجدداً صنایع و شرکت های با تشویق به حضور در امریکا کند و ثانیاً در این مانعی برای رشد بیشتر اقتصاد چین ایجاد کند. لازم به ذکر است که به گفته اکثر کارشناسان، در شرایط فعلی تنها اقتصادی که می تواند با اقتصاد ایالات متحده رقابت کند، اقتصاد چین است و از همین رو در راس جنگ اقتصادی ترامپ، چین حضور دارد.

جنگ تجاری و بازار آزاد ایران

در طول مسیر «یک کمربند و یک ره» رشد کرده است. بر اساس آمارها، در مجموع، حدود ۳۰ درصد از صادرات چین در گذشته به کشورهای ثروتمند گروه هفت (G۷) اختصاص داشت که در مقایسه با ۴۸ درصد سال ۲۰۰۰ (کاهش قابل توجهی یافته است. در عین حال، سهم چین از کل صادرات جهانی در واقع از دوره اول ترامپ با یک درصد رشد به ۱۲ درصد رسیده است.

کمیته نیز به لحاظ راهبردی وابستگی خود را به کالاهای مهم ایالات متحده مانند دانه سویا، که اکثریت آن اکنون از برزیل خریداری می شود، کاهش داده است، و برای خودکابکی بیشترنقانی تلاش کرده است.

در ۹ آوریل نیز «لیو نگیو» سخنگوی سفارت چین در واشنگتن وینفوی از «شی جین پینگ» رئیس جمهوری چین را به اشتراک گذاشت که به طور رسمی گفت که «عاب ما فشار هرگز بر ملت چین کارساز نخواهد بود» کلبی از یک سخنرانی که شی در سال ۲۰۲۰ به مناسبت هفتادین سالگرد ورود چین به جنگ کره ایجاد کرده بود.

دلیل دیگری که بعید به نظر می رسد یکن با عجله با افزایش چین و واشنگتن بایاید: بسیاری از مقامات چینی اعتقاد دارند که آنها درگیر یک مبارزه وجودی با ایالات متحده هستند و هر دو کشور برای برتری اقتصادی، سیاسی و نظامی رقابت می کنند.

در حالی که این رقابت سال‌ها پیش آغاز شد، آنها جنگ تجاری را آخرین حلقه این جنگ می‌دانند و معتقدند که هر گونه امتیازی ناگزیر با فشار بیشتری مواجه خواهد شد. به نظر می رسد آنها بر این باورند که تسلیم شدن در برابر خواسته های ایالات متحده احتمالاً شورت شی را که با دقت ساخته شده است به عنوان یک رهبر قدرتمند جهانی تضعیف می کند که برای جایگاه او در داخل و خارج از کشور مهم است.

چین برای مدت طولانی برای این درگیری آماده شده است، حتی با تنوع بخشیدن به تجارت خود با کشورهای مختلف دنیا.

در سال ۲۰۲۴ صادرات چین به ایالات متحده ۱۴٫۷ درصد از کل صادرات این کشور را تشکیل می دهد، در حالی که در سال ۲۰۱۸ این رقم ۱۹٫۲ درصد بود. همزمان به گفته یکن، صادرات چین به کشورهای آسیای جنوب شرقی و کشورهای